

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

**ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER
(İSLAM 1-2) DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI**

İÇİNDEKİLER

1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ.....	2
2. PROGRAMIN AMAÇLARI.....	3
3. PROGRAMIN VİZYONU	3
4. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI.....	4
5. PROGRAMIN YAPISI.....	4
5.1. Üniteler.....	5
5.2. Konular	5
5.3. Kazanımlar	5
5.4. Açıklamalar	5
5.5. Beceriler	5
5.5.1. Araştırma ve Sorgulama Becerisi.....	6
5.5.2. Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi.....	6
5.5.3. Bireysel Farkındalık Becerisi	7
5.5.4. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi	7
5.5.5. Dinî Metinleri Anlama ve Yorumlama Becerisi.....	8
5.5.6. İletişim Becerisi.....	8
5.5.7. Kültürel Farkındalık Becerisi	8
5.5.8. Mekân, Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi.....	9
5.5.9. Problem Çözme Becerisi.....	9
5.5.10. Sosyal Beceriler	10
5.5.11. Temel Dinî Kaynakları Tanıma ve Kullanma Becerisi	10
5.6. Kavramlar	11
6. PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN İLKE VE AÇIKLAMALAR.....	12
7. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	12
Ölçme ve değerlendirme uygulamaları Şekil 1’de görüldüğü üzere üç aşamada ele alınabilir:.....	13
8. ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (İSLAM 1-2) ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME ALANLARI VE ÜNİTELERİ.....	14
8.1. ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ	15
ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ	15
8.2. ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (İSLAM 1) ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KONULARI	16
8.3. ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ	22
ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ	22
8.4. ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (İSLAM 2) ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KONULARI.....	23

1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ

Eğitim, bireyin içerisine doğduğu millî, manevi ve kültürel değerler başta olmak üzere, yetenek, beceri, tutum, estetik duyarlılık gibi davranışlar kazanılmasını içeren bir süreçtir. Bir eğitim sistemini oluşturan temel öğelerin başında öğretim programı gelmektedir. Dolayısıyla eğitimde reform çalışmaları öğretim programları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Her öğretim programı da bir eğitim felsefesi üzerine inşa edilmektedir.

Eğitime ilişkin herhangi bir sistem tasarımı, analizi veya dönüşümü öncelikle sistemin kurulacağı felsefi zeminin belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Eğitim hedefleri, eğitim felsefesi ve öğretim programları arasındaki bu güçlü ilişki, bütünsel tutarlılık açısından önem arz etmektedir. Hem öğrenmenin hem de felsefenin “merak”la başladığına yönelik görüş geçmişten günümüze değerinden bir şey yitirmemiştir. Bireyi “öğrenme”ye yönlendirecek en önemli güç bu “merak” duygusudur. Çünkü öğrenme soru sormak, sorularına cevap almak, cevap alınamayan sorulara cevap bulmaya çalışmakla başlar ve birey ayırt etmeyi, ardından da bir araya getirmeyi öğrenir. Böylece hem kendisini hem de içinde bulunduğu dünyayı, yeniden inşa etme kaygısını ve cesaretini kazanır.

Günümüzün sosyal ve ekonomik koşullarında etkin rol oynayabilecek bireyler yetiştirebilmek, ülkelerin uluslararası alanda rekabet edebilirliği ile doğrudan ilişkilendirilmektedir. Bu durum; ülkeleri sorumluluk sahibi, problem çözebilen, karar verme becerileri gelişmiş, eleştirel ve inovatif düşünebilen bireyler yetiştirmeye imkân sağlayacak bir eğitim modeli arayışına yönlendirmektedir. İş birliğine dayalı öğrenme, iş birliğini ve iletişimi temel alır. Farklılıklara saygı gösterilmesine, farklılıkların zenginlik olarak algılanmasına, düşüncelerin daha rahat paylaşılmasına ve nihayetinde yeni fikirlerin oluşmasına ortam hazırlar. Bu bağlamda öğretim programları; bireyi topluma, toplumu da bireye feda etmeyen, kişi hak ve hürriyetine saygılı, uzlaşmacı bireyler yetiştirmek üzerine temellendirilmiştir. Bu anlayışla bireyin sahip olduğu tüm yeterlilikleri potansiyeli ölçüsünde mümkün olduğu kadar geliştirmesine fırsat verecek; bireyin aklını ve duygularını sağlıklı şekilde işletebilmesi için gerekli olan bilgi, beceri ve anlayışı kazandırabilecek bir tasarım dikkate alınmıştır.

Öğretim programlarında analitik düşünme becerilerinin gelişmesine izin veren bir yolla hayati tecrübeyi, eskimez yeniyi bulmaya, ona ihtimam göstermeye ve yeniden üretebilmenin yollarına ulaşmaya önem verilmiştir. Bunun için de hayatın her alanında uygulanabilecek eleştirel sorgulama niteliğine sahip olmanın birey için olduğu kadar, toplumsal yapı için de önemli olduğu, bireylerin böyle bir niteliğe sahip olmasının toplumun gelişmesi ve devamlılığını sürdürmesi açısından değer taşıdığı düşüncesi hâkim kılınmıştır.

Günümüz eğitim anlayışı öğrencinin bilgi düzeyinin değerlendirilmesinden ziyade, bilginin birey için anlamlı ve yaşantısal hâle getirilmesi esasına dayanmaktadır. Eğitim felsefesinde yaşanan bu değişim, eğitim sistemlerinin yeniden düzenlenmesini, kapsamlı ve sürdürülebilir müdahalelerle sürekli olarak yenilenmesini zorunlu kılmakta hatta bu güncelleme ve geliştirme çalışmalarının, eğitimin ayrılmaz bir parçası hâline gelmesine neden olmaktadır.

Öğretim programlarında doğa bilinciyle desteklenen bir çevre anlayışına sahip öğrencilerin yetiştirilmesiyle beraber, öğrenmenin sadece okul mekânları veya sınıflarla sınırlı olmadığı, bütün hayatı kapsadığı fikrini temele alan, öğrenilenlerin günlük hayatta kullanılabilmesinin yolunu açan bir yaklaşım dikkate alınmıştır.

Öğretim programlarında öğrencilerin duygusal, zihinsel ve sosyal yeteneklerini mümkün olduğu kadar eş ölçüde geliştirmelerine imkân verilmiştir. Bu gelişimlerini destekleyecek dini ve ahlaki kavramlar üzerinde yoğun olarak durulmuş; duyguları dile getirme, düşüncelerini öz güvenle ifade edebilme, öneride bulunma veya bir fikri reddedebilme hakları da düzeylerine uygun şekilde eğitimin parçası hâline getirilmeye çalışılmıştır. Farklı disiplinlerin bir arada olduğu ama nihayetinde sadece bu disiplinlerin toplamından ibaret olmadığı, kendi niteliklerini taşıyan bir “bütün”e sahip ve aynı zamanda disiplinler arası etkileşimin açık olduğu bir yaklaşımla sadece hedefi değil, yolu da inşa eden bir içerikle öğretim programları hazırlanmıştır.

2. PROGRAMIN AMAÇLARI

İslam dini; insan hayatına anlam kazandıran, birey ve toplumun dünya ve ahiret mutluluğunu amaç edinen ilahi kurallar bütünüdür. İslam dininin temel kaynaklarından doğru biçimde öğrenilmesi sağlam ve güvenilir bir toplum inşası için büyük önem taşır. Dünya ve ahiret mutluluğunu elde etmek; İslam’ın inanç, ibadet, ahlak ve toplum hayatını ilgilendiren esaslarını bir bütün olarak öğrenip buna uygun bir hayat sürmeye bağlıdır.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersi; öğrencilerin İslam dininin inanç ve ibadet esaslarını temel kaynaklarından öğrenmelerini, ibadetlerle ilgili uygulama becerileri kazanmalarını ve güncel dinî meseleler hakkında bilgi sahibi olmalarını hedeflemektedir.

Ortaokullarda “Din, Ahlak ve Değerler” alanında seçmeli olarak okutulan Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nda yer alan “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri”ne uygun olarak;

- Dinin temel özelliklerini kavrayarak, İslam’ın hayata bakışı hakkında bilgi sahibi olmaları,
- İslam dininin temel iman esaslarını kavramaları,
- İslam dininin temel ibadetleri ve bunların uygulamaları hakkında bilgi sahibi olmaları,
- Toplumu oluşturan ve toplumun devamını sağlayan temel ilkeleri öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

3. PROGRAMIN VİZYONU

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) Dersi Öğretim Programının vizyonu;

İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarını içselleştiren; Kur’an-ı Kerim’i rehber edinen ve Hz. Muhammed’i (s.a.v.) örnek alan; araştıran, sorgulayan ve edindiği bilgiler ışığında meselelere çözüm üretebilen; dinî, ahlaki ve insani değerleri özümseyen; ibadetlerle ilgili temel uygulama becerisine sahip olan; dünya ahiret dengesini kurabilen; İslam’ın temel kavram ve kaynaklarını tanıyan bireyler yetiştirmektir.

4. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

Günümüzde sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik alanlarda yaşanan hızlı değişme, bireylerin ve toplumların karşılaştığı çeşitli sorunlar, insanlar arası ilişkiler; ahlaki ve dinî değerlerin öğretiminde yeni yaklaşımların benimsenmesini ve eğitim öğretime uygulanmasını gerektirmektedir. Öğrenmenin bilişsel ve duyuşsal boyutları olan zihinsel bir süreç olduğu düşüncesini vurgulayan yeni kuramlar ön plana çıkmıştır. Bu kuramlar çerçevesinde öğretim programlarında “öğrenci merkezli ve beceri temelli öğrenme” esas alınmıştır. Buna göre öğretim programları, kazanımlar ve açıklamalar hazırlanırken öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, bireysel ihtiyaçları göz önünde bulundurulmuştur. Buradan hareketle araştırma ve sorgulamayı esas alan, öğrendikleriyle günlük yaşam arasında bağ kurmalarına olanak sağlayan bir yaklaşım benimsenmiştir.

Bu yaklaşımla hazırlanan Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı; öğrencilere kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve tutumların daha kalıcı olmasını sağlayacaktır. Derslerin işlenişinde öğretmenler tartışma, münazara, simülasyonlar, proje-tabanlı öğrenme ve rol oynama gibi aktif stratejiler kullanarak öğrencilerin bilgiyi keşfetmelerini ve derse katılımlarını teşvik edecektir. Öğretmenler, öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri diğer disiplinlerle ve okul dışındaki yaşamlarıyla ilişkilendirebilmelerine olanak sağlayan çalışmalar ve görevler vererek öğrencileri hayat boyu öğrenen bireyler olmaları konusunda teşvik etmelidir.

Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı hazırlanırken öğrenci merkezli ve beceri temelli öğrenme yaklaşımını esas alınarak;

- Her öğrenci özgün bir birey olarak kabul edilmiştir.
- Dinî ve ahlaki kavramların doğru anlaşılması, değer oluşturma ve beceri geliştirme ön planda tutulmuştur.
- Öğrencilerin dinî, ahlaki ve insani değerleri özümseme, ibadetlerle ilgili temel uygulamaları yapabilme, dünya ahiret dengesini kurabilme, İslam’ın temel kavram ve kaynaklarını tanıma becerisine sahip olan bireyler olarak yetişmesine öncelik verilmiştir.
- Öğrenci başarısını artırmak için öğrenme-öğretme yöntemlerinde çeşitliliğe vurgu yapılmıştır.
- Öğrencilerin düşünme, soru sorma, fikir üretme, görüş alışverişinde bulunma ve gerektiğinde iş birliği yapabilmeye özendirilmesi öngörülmüştür.
- Kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi için öğrencinin, öğrenme sürecindeki etkinliklere katılmasının sağlanması amaçlanmıştır.
- Geleneğe saygının yanında, onu akıl ile bilim ekseninde sorgulama ve güncel meseleleri çözümlenme özendirilmiştir.

5. PROGRAMIN YAPISI

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) Dersi Öğretim Programı; Üniteler, Konular, Kazanımlar/Öğrenme Çıktıları, Açıklamalar, Beceri ve Kavramlar şeklinde yapılandırılmıştır.

Programda İslam dininin inanç, ibadet, ahlak ve muamelat alanında ait temel konular, üniteler şeklinde yapılandırılmıştır.

5.1. Üniteler

Üniteler; dersin içeriği, diğer derslerle ilgisi ve öğretim hedefleri dikkate alınarak oluşturulmuştur. Öğretmenlerimizin programı daha iyi uygulayabilmeleri için üniteler alt konulara bölünerek yapılandırılmıştır.

5.2. Konular

Konular; öğretmenlerimizin programı daha kolay uygulayabilmelerine yardımcı olmak için ünitenin ve temanın özelliğine göre öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Ayrıca konuların oluşturulmasında öğrencilerin İslam dininin inanç, ibadet, ahlak ve muamelat alanına ait temel konuları öğrenmelerine ve dinî ve ahlaki gelişimlerine katkı sağlayacak alanlara öncelik verilmiştir.

5.3. Kazanımlar

Yeni öğrenme yaklaşımlarını esas alan öğretimin içeriğini kazanımlar belirlemektedir. Bu nedenle programların en önemli unsuru kazanımlardır.

Kazanımlar; eğitim süreci sonucunda öğrencilerin edinecekleri bilgi, beceri, tutum ve değerleri ifade etmekte olup öğrenme alanlarının özellikleri, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve konuların muhtevası dikkate alınarak hazırlanmıştır. Kazanımlar belirlenirken konu bütünlüğü yanında beceriler, değerler ve kavramlar dikkate alınmıştır.

Kazanımlar oluşturulurken “Bu ünite sonunda öğrenciler, tanır, açıklar,karşılaştırır, örnekler verir, fark eder.” gibi ifadeler kullanılarak konuların işlenişinde öğrenciden beklenen davranışlara işaret edilmiştir.

Öğrencilerin öğrenme başarıları, kazanımların edinilmesine bağlıdır. Programda yer alan kazanımlar, öğretmenin rehberliğinde öğrenciler tarafından gerçekleştirilecek etkinlikler aracılığıyla edinilecektir. Öğretmenin görevi de bu kazanımların gerçekleşmesinde öğrencilere gerekli ortam ve imkânları sunarak rehberlik etmektir.

5.4. Açıklamalar

Açıklamalar kısmında, ünite içinde özellikle vurgulanması veya sınırlandırılması gereken konulara yer verilmiştir.

5.5. Beceriler

Beceri; öğrencilerde öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetlerdir. Bunlar Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı ile liselerde öğrencilerin gelişimleriyle bağlantılı olarak kazanacakları ve hayat boyu kullanacakları temel becerilerdir.

Öğrencilerin öğrenme ve öğretmenlerin öğretme modellerini birbirine bağlamak için bilgiyi edinmek, becerileri geliştirmek ve yetkinlikleri artırmak şeklinde ifade edilebilecek üç durumun birlikte ele alınması gerekir. Bilginin edinilmesinin kolaylaştığı günümüzde bilgiyi kullanma ve üretme ön plana çıkarken diğer insanlarla birlikte mutlu bir yaşam sürdürebilmek için öğrencilerin temel becerilerinin de

geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla okullarda gerçekleştirilen eğitim ve öğretim faaliyetlerinin anayasası olarak nitelendirilebilecek programlarda temel beceriler konusuna gereken yeri ve önemi vermek gerekmektedir. Öğretim programlarında yer alan kazanımların kapsadığı temel beceriler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi ile programların amaç ve felsefesi esas alınarak oluşturulmuştur.

Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programıyla ulaşılması beklenen temel beceriler şunlardır:

5.5.1. Araştırma ve Sorgulama Becerisi

Araştırma ve sorgulama becerisi; doğru ve anlamlı sorular sorarak problemi fark etme ve kavrama, problemi çözmek amacıyla neyin nasıl yapılması gerektiği ile ilgili araştırma planlaması yapma, sonuçları tahmin etme, çıkabilecek sorunları kestirebilme, sonucu test etme ve fikirleri geliştirmeyi kapsar.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) Dersi Öğretim Programının öğrencilerde geliştirmeyi amaçladığı temel becerilerden biri de araştırma ve sorgulama becerisidir. Dinî ve ahlaki alanla ilgili konularda öğrencilerin bilgiyi kendilerinin araştırması ve yapılandırması derslerin en önemli amaçlarından biridir.

Bu derste öğretmenler tarafından araştırma ve sorgulama becerisini kazandırmaya yönelik aşağıdaki alt becerileri destekleyen etkinlik ve çalışmalar yapılmalıdır:

- Anahtar sözcükleri, ciltlerdeki rakam ve harfleri, indeksi ve referansları kullanma
- Bilgiyi kullanılabilir biçimlerde planlama ve yazma (Konunun ana fikrini çıkarma, özet hazırlama, not alma, bilgiyi kaydetme, dipnot kullanma, rapor yazma)
- Güncel gelişmeleri takip etme
- Kitabın farklı bölümlerini kullanma (dizin, içindekiler, ...)
- Okuduğu kaynağı yorumlama
- Sorular sorma ve delile dayalı sonuç çıkarma
- Uygun bilgi kaynağı kullanma
- Yararlandığı kaynakları kaynakçada titizlikle gösterme

5.5.2. Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi

Bilgi teknolojilerini kullanma becerisi; bilginin araştırılması, bulunması, işlenmesi, sunulması ve değerlendirilmesinde teknolojiyi kullanabilmeyi kapsar.

Her alanda olduğu gibi Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) Dersi Öğretim Programında da öğrencilerde geliştirilmesi amaçlanan temel becerilerden biri de bilgi teknolojilerini kullanma becerisidir. Bu beceri, hem dinî ve ahlaki alanla ilgili bilgilere ulaşma hem de bunları en uygun şekilde kullanabilme açısından önemlidir.

Bu derste öğretmenler tarafından, bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazandırmaya yönelik aşağıdaki alt becerileri destekleyecek etkinlik ve çalışmalar yapılmalıdır:

- Bilgi teknolojilerini kullanma konusunda doğru karar verme ve planlama
- Farklı kaynaklardan toplanmış bilgiyi bilgisayar ortamında kaydetme, biçimlendirme, tekrar kullanma ve sunma
- Metin, grafik, renk ve ses efektleri kullanarak çoklu ortamda rapor hazırlama
- İnternet tabanlı servislere erişme, araştırma ve kullanma

- Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yenilik/buluşu desteklemek için bilgi çağı teknolojilerini kullanma
- Bilgi çağı teknolojilerini kültürel, sosyal ve mesleki amaçlarla kullanma
- Sosyal medyada yer alan bilgilerin geçerliliğini ve güvenilirliğini sorgulama

5.5.3. Bireysel Farkındalık Becerisi

Bireysel farkındalık becerisi; sosyal ilişkiler ve iletişim gibi alanlarda etkili olan davranışları yerinde ve zamanında ortaya koymak için gerekli olan becerilerdir.

Bireyin kişisel özelliklerini geliştirmesi, farkındalıklarının artması, ikna gücünün yükselmesi, plan yapma, empati kurma ve sosyal ilişkilerinin gelişmesine kaynak oluşturur.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğretmenler tarafından, bireysel farkındalık becerisini kazandırmaya yönelik aşağıdaki alt becerileri destekleyecek etkinlik ve çalışmalar yapılmalıdır:

- Empati kurma
- Engel ya da değişikliklerle baş edebilme
- Gerek duyduğunda nasihat ve bilgi alma
- Kendi öğrenme stratejilerini, güçlü ve zayıf yönlerini tanıma ve değerlendirme
- Kendi öğrenmesini düzenleme, kendi çalışmasını değerlendirme
- Kendisini motive etme ve kendisine güven duyma
- Öğrendiklerini çeşitli yaşam durumlarında uygulama
- Öğrenmenin amacı hakkında eleştirel düşünme
- Önceki öğrenmelerinden ve deneyimlerinden yararlanma
- Öz-disiplin ve bağımsız çalışma becerileri edinme
- Plan yapma, planlarını uygulayabilme
- Stresten ve çatışmalardan kaçınma
- Zamanı doğru yönetme

5.5.4. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi

Din evrenseldir ancak dinin yorumları tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçlar ve diğer sebeplere göre farklılaşabilmektedir. Bu nedenle öğrencinin dinî alanla ilgili konularda değişim ve sürekliliği algılama becerisi kazanması önemlidir.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde uygulanacak geçmiş ile günümüzü karşılaştırmaya imkân sağlayan örnek olay incelemeleri, metin ve görsel analizler gibi etkinlikler; aşağıdaki alt beceriler yoluyla öğrencilerde değişim ve sürekliliği algılama becerisinin gelişmesine katkı sağlayacaktır:

- Benzerlik ve farklılıkları bulma
- Dinin sabiteleri ile değişken unsurlarını birbirinden ayırt edebilme
- Geçmişteki problemlerin neden sonuç ilişkisini tanıma
- Tarihsel olguları ve yorumları ayırt etme
- Zamanla oluşan değişimi algılama

5.5.5. Dinî Metinleri Anlama ve Yorumlama Becerisi

Kur'an ayetlerini ve hadisleri anlama ve yorumlama bireyin hayatını anlamlandırarak ve ona rehberlik edecek ilke ve değerleri üretme açısından önemlidir. Bu nedenle İslam dininin doğru anlaşılması için ayet ve hadislerin sağlıklı bir şekilde yorumlanması gerekmektedir.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğretmenler tarafından, dinî metinleri anlama ve yorumlama becerisini kazandırmaya yönelik aşağıdaki alt becerileri destekleyecek etkinlik ve çalışmalar yapılmalıdır:

- Ayet ve hadisleri anlama ve yorumlayabilme
- Ayet ve hadislerden ilke ve değerler çıkarabilme
- Dinî terim ve kavramları doğru ve yerinde kullanma
- Kur'an-ı Kerim'deki ayet mealleri arasında ilişki kurabilme

5.5.6. İletişim Becerisi

İletişim becerisi; konuşma, dinleme, okuma ve yazma gibi becerileri etkili kullanmadır. İletişim becerisi birtakım alt beceriler içerir. Bu alt beceriler iletişim eğitiminin omurgasını oluşturur. Öğretmenlerin bu becerileri geliştirmeye yönelik hazırlayacağı etkinlikler, öğrencilerin iletişim becerilerinin gelişimine büyük ölçüde katkı sağlayacaktır.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğrencilerde geliştirilmesi gereken en önemli becerilerden biri de iletişim becerisidir. Çünkü dersin genel amaçları ve kazanımları incelendiği zaman görülecektir ki din, insanın kendisi ve yaratıcısıyla olumlu ve sağlıklı ilişkiler kurmasını amaçlamaktadır.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğretmenler, aşağıdaki alt becerileri kazandırarak öğrencilerde iletişim becerisini geliştirebilmelidir:

- Bulunduğu ortama uygun üslup belirleyebilme
- Dinî terim ve kavramların yazım ve telaffuzunu doğru kullanabilme
- Dinleme
- Empati kurabilme
- Farklı perspektiften bakabilme
- Görüşlerini gerekçelendirebilme
- İletişim sırasında karşısındakinin beden dilini anlayabilme
- Kabul ve saygıyı iletibilme
- Olumlu ve olumsuz duygularını ben dili kullanarak ifade edebilme
- Öfkeyi kontrol edebilme
- Selamlaşma
- Sözlü ya da yazılı olarak kendini ifade edebilme
- Tanışma
- Tartışma

5.5.7. Kültürel Farkındalık Becerisi

Kültürel farkındalık becerisi; kendi kültürünü tanıma, benimseme, diğer kültürden olan kişilerle empati kurma, o kişilerin davranış ve düşüncelerini eleştirmeden anlamaya çalışma, kişileri farklılıkları ve

benzerlikleri ile kabul etmeyi içerir. Bir diğer ifade ile empatiyi merkeze alarak açık bir dünya görüşüne sahip olmayı ve farklı kültürlerden kişilerle iletişim kurmada başarılı olmayı işaret etmektedir.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğretmenlerin aşağıdaki alt becerileri kazandırmaya yönelik yapacakları etkinlik ve çalışmalar, bu temel becerinin gelişmesine katkı sağlayacaktır:

- Coğrafi ve kültürel farklılıkların dini anlama ve yaşama biçimleri üzerinde etkilerini irdeleme
- Diğer toplum ve kültürle ilgili temel kavramların farkında olma
- Dinî ve millî değerlerin yaşatılmasına yönelik bir bilinçle sahip olma
- Dinin, millî kültürü oluşturan unsurların başında geldiğini fark etme
- Farklı din ve inanç gruplarının bir arada yaşama tecrübelerini örneklendirme
- Milli kültürel kimliğini özümseme ve diğer kültürlerle nasıl etkileşim içinde olduğunu kavrama
- Sosyal ilişkileri güçlendirmede ve barış kültürünü yaygınlaştırmada sorumluluklar üstlenme
- Toplumsal gelenekleri, kültürel öğeleri ve dil çeşitliliğini tanıma

5.5.8. Mekân, Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi

Dinî ve mesleki alanla ilgili konuların iyi anlaşılabilmesi, yorumlanabilmesi ve değerlendirebilmesi için öğrencinin mekân, zaman ve kronolojiyi algılama becerisinin gelişmesi gerekir. Zaman ve mekânı doğru anlamak, hem bilimsel hem de dinî açıdan önem arz etmektedir. Öğrencilerde bu becerinin gelişmesi diğer becerilerin de olumlu gelişmesini ve kullanılmasını sağlayacaktır.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde aşağıdaki alt becerileri kazandırmaya yönelik etkinlik ve çalışmalar, mekân, zaman ve kronolojiyi algılama becerisinin gelişmesine katkı sağlayacaktır:

- Harita, plan, kroki, grafik ve diyagram yorumlayabilme
- İslamiyet'te önemli sayılan zaman ve mekânların değerini kavrama
- Kronolojik sıralama yapabilme
- Zaman ifadelerini doğru kullanma
- Zaman ve mekân farklılıklarının dini anlama ve yaşama üzerindeki etkilerini yorumlama

5.5.9. Problem Çözme Becerisi

Problem çözme becerisi ile öğrencilerin karar verme yetilerini geliştirme ve onlara hayat boyu kullanabilecekleri problem çözme yeteneği kazandırma hedeflenmektedir.

Problem çözme becerisi, öğrencilerin dinî ve ahlaki problemleri bilişsel, duyuşsal ve psikomotor fonksiyonlarını kullanarak çözmelerine yardımcı olur. Problem çözme becerisi, yaşanan tecrübe ve etkinliklerle geliştirilebilir.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde, aşağıda örnekleri verilen bazı etkinlikler aracılığıyla öğrencilere problemi hissettirme, buldurma ve çözüm üretme alışkanlığı kazandırılabilir:

- Akıl yürütme sürecini takip edebilme ve değerlendirme
- Dinî ve ahlaki meselelerde sebep-sonuç ilişkisine bağlı olarak çıkarımlarda bulunma

- Karşılaştığı problemlerin çözümünde Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde elde ettiği kazanımlardan yararlanma
- Problemi fark edebilme
- Probleme uygun çözüm önerileri sunma

5.5.10. Sosyal Beceriler

Sosyal beceriler; başkaları ile iletişimi mümkün kılacak, sosyal açıdan kabul edilebilir ve öğrenilmiş davranışlar olarak tanımlanabilir. Kişi sosyal ilişkiler kurarak çevresiyle etkileşim içinde bulunur. Bu etkileşim sürecinde sağlıklı ilişkiler kurabilmek ancak yeterli sosyal becerileri kazanmakla gerçekleşebilir.

Eğitimin en önemli amaçlarından biri; kendisine, çevresindeki kişilere ve doğaya değer veren, yaşadığı toplumun ve dünyanın bir parçası olarak kendisine güvenen ve topluma katkıda bulunma bilincine sahip bireyler yetiştirmektir. Dinin amaçlarından biri de bireyin çevresiyle olumlu ve sağlıklı ilişkiler geliştirmesidir.

Öğrenciler toplumsal olaylara ilgi duymalı, sorunların farkında olmalı, gerektiğinde hem kendisi hem de başkalarının iyiliği için harekete geçebilmelidir.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde, öğrencilerle aşağıdaki alt becerilere yönelik etkinlikler yapılarak onların sosyal becerileri geliştirilebilir:

- Bilgi ve tecrübe paylaşımının gerekliliğine inanma
- Bireylerin inanma ve inancına uygun yaşama özgürlüğüne ilişkin bilinç kazanma
- Dinî ve ahlaki değerler ışığında çevre bilincine sahip olma
- Dinî ve ahlaki değerleri benimseme
- Millî ve dinî değer taşıyan kurumlarımızın ve eserlerimizin yaşatılmasına yönelik çalışmalara aktif olarak katılma
- Önyargıların üstesinden gelme, uzlaşmacı bir tutum sergileme
- Sosyal sorumluluk bilincini geliştirme
- Toplumda millî, dinî ve ahlaki değerlerin kalıcılığı için projeler üretme
- Toplumsal ilişkilerde ve komşuluk ilişkilerinde yapıcı katılım sağlama

5.5.11. Temel Dinî Kaynakları Tanıma ve Kullanma Becerisi

Kur'an-ı Kerim, bazı hadis ve fıkıh kaynakları öğrencinin bu derste İslam dininin inanç ve ibadet alanına ait temel konuları öğrenmek için kullanabileceği kaynaklardır. Bu nedenle Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde öğrencilerimizin başta Kur'an-ı Kerim mealî olmak üzere bahsedilen kaynakları tanıma ve kullanmalarına yönelik düzeye uygun etkinlikler yapılmalıdır.

Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersinde, öğrencilerle aşağıdaki alt becerilere yönelik etkinlikler yapılarak onların temel dinî kaynakları tanıma ve kullanma becerileri geliştirilebilir:

- Temel dinî kaynakların özelliklerini kavrama
- Kur'an-ı Kerim mealini kullanma
- Tematik olarak ayetler ve hadisler çerçevesinde bir konuyu inceleme

5.6. Kavramlar

Kavram; bir objenin zihindeki tasavvurudur. Kavramlar eşya, olgu veya olayların ortak özelliklerini bir arada toplayarak bunları bir ortak ad altında sınıflamaya tabi tutan tasarımlardır.

İslami ilimler kendine ait özel usûlleri ve ıstılahları olan; bu usûller ve ıstılahlar ile de kendisine kavramsal çerçeve oluşturan hususi bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda anlamlı ve kalıcı öğrenmeler, bu usûl ve ıstılahların din dilinin özelliği ve kullanım şekli dikkate alınarak öğrencilere kazandırılmasına bağlıdır.

Buradan hareketle Ortaokul Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı, Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve ilgili dersin özel amaçları doğrultusunda öğrencilere aşağıdaki kavramları kazandırmayı hedeflemektedir:

- Adalet
- Akıl
- Ba's
- Berzah
- Büluğ
- Cehennem
- Cennet
- Cihad
- Cin
- Davet
- Din
- Dua
- Ecel
- Emanet
- Esmâ-i Hüsnâ
- Ezan
- Faiz
- Fetanet
- Fıtrat
- Fidyâ
- Fitre
- Haşr
- Hatim
- Hayr
- Hervele
- Hesap
- İftar
- İhlas
- İhsan
- İlah
- İmsak
- İnfak
- İrade
- İsar
- İsmet
- İstılam
- İtidal
- İtikaf
- Kamet
- Karz-ı hasen
- Kıyamet
- Mahşer
- Melek
- Mendub
- Mizan
- Mucize
- Mükellefiyet
- Müstehab
- Nafile
- Nisap
- Nübüvvet
- Ömür
- Peygamber
- Remel
- Risalet
- Sa'y
- Sabır
- Sadaka
- Sahur
- Salat
- Sıdk
- Sırat
- Sorumluluk
- Suhuf
- Sünnet
- Şer
- Şer'i
- Şeytan
- Tavaf
- Tebliğ
- Teklif
- Telbiye
- Temyiz
- Tesettür
- Tevekkül
- Tevhid
- Teybin
- Ulu'l-azm
- Vahiy
- Vakfe
- Zekât

6. PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN İLKE VE AÇIKLAMALAR

- Ortaokul Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı iki düzey olarak hazırlanmıştır (İslam 1; İslam 2). Bu dersi ilk defa alan bir öğrenci, isterse birinci düzeyi (İslam1), isterse ikinci düzeyi (İslam 2) seçebilecektir.
- Dersin üniteleri birbirleriyle ilişkili olarak işlenmelidir. Her bir ünite için kullanılacak süre ve ünitelerin işleniş sırası programda belirlenmiştir. Bununla birlikte zümre öğretmenlerince öğrenci seviyesine ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilir.
- Ortaokul Temel Dini Bilgiler Dersi (İslam 1-2) Öğretim Programı beceri temelli olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede kazanımlar işlenirken öğretim programında yer alan temel beceri ve kavramları kazandırmaya yönelik etkinliklere yer verilmelidir.
- Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenci düzeyine, eğitim ortamına, genel kültür ve dinî bilgi seviyelerine, çevre faktörlerine göre öğrencileri aktif kılan yöntem, teknik ve stratejiler sevgi temelli bir yaklaşımla kullanılmalıdır.
- Öğrenme-öğretme etkinliklerinde kazanımlara uygun görsel, işitsel, interaktif ve basılı materyallerden yararlanılmalıdır.
- Öğrencilerin konuyu kavramaları esas alınacak; öğrenciler, konularda geçen ayet ve hadisleri ezberlemeye zorlanmayacaktır.
- İbadetlerle ilgili ünitelerin hazırlanmasında ülkemizde yaygın olarak yer alan fıkhi yorumların uygulamalarına da yer verilecektir.
- Temel Dini Bilgiler (İslam 1-2) dersindeki ünitelerin amaç ve kazanımlarının gerçekleşmesi için çevresel imkânlardan yararlanılacak ve öğrencilerin ibadet mekânlarını tanımaları sağlanacaktır.

7. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğretim programlarındaki bilgi, beceri ve değerlerin istenilen düzeyde kazandırılması temel amaçtır. Bu amaç doğrultusunda, öğrencilerin aktif olduğu öğretim yaklaşımlarının uygulanması, öğrenme ortamlarının ve materyallerinin amaca uygun seçilmesi, becerilerin ve kazanımların süreç içerisinde izlenmesi ve öğrencilerin gelişimlerinin kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle öğrenme-öğretme süreciyle ölçme ve değerlendirme uygulamalarının eş güdümlü ve birbirini destekler nitelikte olması gerekir. Öğretim programlarında öğrencilerin süreç içerisinde izlenmesi, yönlendirilmesi, öğrenme güçlüklerinin belirlenerek giderilmesi, öğrencilerde anlamlı ve kalıcı öğrenmenin desteklenmesi amacıyla sürekli geri bildirim sağlanmasına yönelik bir ölçme değerlendirme anlayışı benimsenmiştir. Elde edilen sayısal değerlerin anlam kazanabilmesi için öğrencilerin gelişiminin izlenmesi ve bu gelişime bağlı olarak yönlendirilmesi, programlarda önemsenen ilkeler arasındadır. Eğitim öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirme faaliyetleri; tanıma, izleme ve sonuç odaklı olmak üzere üç farklı şekilde yapılabilmektedir. Tanıma amaçlı değerlendirme; öğretim programlarında vurgulanan öğrencilerin üst düzey düşünme becerileri, kazanımlar ve değerler açısından ön öğrenmelere ilişkin düzeylerinin belirlenmesidir. İzleme amaçlı değerlendirme; asıl amacı öğrencilere not vermek olmayan, dönemin başından sonuna kadar öğretimi geliştirmek, öğrencilerin öğrenme eksikliklerini belirlemek, ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmak amacıyla süreç odaklı olarak yapılan değerlendirmedir. Sonuç odaklı değerlendirmede ise öğrenme-öğretme

süreci sonunda, öğrenmenin ne düzeyde gerçekleştiği tespit edilmekte ve öğrencilerin başarı düzeyleri belirlenmektedir.

Ölçme ve değerlendirme uygulamaları Şekil 1’de görüldüğü üzere üç aşamada ele alınabilir:

Şekil 1. Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları

8. ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (İSLAM 1-2) ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME ALANLARI VE ÜNİTELERİ

ÜNİTELER	SINIFLAR	
	İSLAM 1	İSLAM 2
1. ÜNİTE	İSLAM'A GİRİŞ	DİNÎ HÜKÜMLER
2. ÜNİTE	ALLAH'A VE MELEKLERE İMAN	NAMAZ
3. ÜNİTE	KİTAPLARA VE PEYGAMBERLERE İMAN	ORUÇ
4. ÜNİTE	AHİRETE İMAN	ZEKÂT VE SADAKA
5. ÜNİTE	KADER VE KAZAYA İMAN	HAC VE KURBAN

8.1. ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ
ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ

ÜNİTELER		KAZANIM SAYILARI	DERS SAATİ
1.	İslam'a Giriş	5	12
2.	Allah'a ve Meleklerle İman	7	16
3.	Kitaplara ve Peygamberlere İman	8	16
4.	Ahirete İman	3	14
5.	Kader ve Kazaya İman	5	14
TOPLAM		28	72

ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1-2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

8.2. ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (İSLAM 1) ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KONULARI

1. ÜNİTE	2. ÜNİTE	3. ÜNİTE	4. ÜNİTE	5. ÜNİTE
İSLAM'A GİRİŞ	ALLAH'A VE MELEKLERE İMAN	KİTAPLARA VE PEYGAMBERLERE İMAN	AHİRETE İMAN	KADER VE KAZAYA İMAN
Dinimiz İslamİmanın Şartlarıİslam'ın Şartlarıİslam Dininin Temel Özellikleri İslam'ın Özü Tevhiddirİslam Vahiy Kaynaklıdırİslam Fıtrata Uygundurİslam Hayatın Bütün Yönlerini Kuşatırİslam Evrenseldirİslam Orta Yolu Esas Alırİslam Kişi ve Toplumun Huzurunu Hedefler	Allah'a İman Allah'ın SıfatlarıAllah'ın En Güzel İsimleri: Esmâ-i HüsnâAllah'ın Birliğinin Sayısız ŞahitleriAllah'a İmanın Davranışlarımıza EtkisiRabbimizin Emrindeki Manevi Görevliler: Melekler Meleklerin Özellikleri ve GörevleriMeleklerle İmanın Davranışlarımıza EtkisiGörünmeyen Varlıklardan Cin ve Şeytan	İlahi Kitaplar İlahi Kitaplar ve ÖzellikleriSon Kitap: Kur'an-ı KerimAllah'ın Kutlu Elçileri: Peygamberler Peygamberlik ve VahiyPeygamberlerin SıfatlarıPeygamberlerin GörevleriKur'an'da İsmi Geçen PeygamberlerSon Peygamber: Hz. Muhammed (s.a.v.)	Sonsuzluk Yurdu: AhiretAhiretle İlgili Kavramlar BerzahKıyametBa'sHaşr ve MahşerHesap ve MizanSıratCennet ve CehennemAhirete İmanın Bireye ve Topluma Kazandırdıkları	Kader ve Kaza Allah'ın İlmî, İradesi ve Kudretiİnsanın İradesi ve SorumluluğuKaderle İlgili Bazı Kavramlar Ecel ve ÖmürRızıkBaşarı ve BaşarısızlıkDua ve TevekkülSağlık ve HastalıkHayr ve ŞerKader ve Kazaya İmanın İnsan Üzerindeki Etkileri

ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1-2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
1. İSLAM'A GİRİŞ	1. Dinimiz İslam2. İmanın Şartları3. İslam'ın Şartları4. İslam Dininin Temel Özellikleri 4.1. İslam'ın Özü Tevhiddir4.2. İslam Vahiy Kaynaklıdır4.3. İslam Fitrata Uygundur4.4. İslam Hayatın Bütün Yönlerini Kuşatır4.5. İslam Evrenseldir4.6. İslam Orta Yolu Esas Alır4.7. İslam Kişi ve Toplumun Huzurunu Hedefler	Bu ünite sonunda öğrenciler; 1. Din ve İslam kavramlarını açıklar.2. İslam dinini doğru kaynaklardan öğrenip hayatına yansıtması gerektiğini fark eder.3. İman ve İslam'ın şartlarını kavrar.4. İslam'ın temel özelliklerini yorumlar.5. İslam'ın emir ve yasaklarının, bireysel ve toplumsal huzuru hedeflediğini fark eder.	1. kazanım işlenirken din kavramıyla ilgili ayrıntılı tanımlamalara girilmeyecek ve Allah katında makbul dinin İslam olduğu vurgulanacaktır.3. kazanım işlenirken sahih iman olmadan amellerin makbul olmayacağına vurgu yapılacaktır.4. kazanım işlenirken İslam'ın aşırılıklardan uzak bir din olduğuna ve dünya-ahiret dengesini esas aldığına da değinilecektir. Ayrıca "İslam Orta Yolu Esas Alır" konusu Bakara suresi 143, Âl-i İmran suresi 64, Nisa suresi 171, Maide suresi 77 ve Tevbe suresi 30-31. ayetler ışığında işlenecektir. Kavramlar: Adalet, itidal, vahiy, fitrat, tevhid.

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
2. ALLAH'A VE MELEKLERE İMAN	1. Allah'a İman 1.1. Allah'ın Sıfatları 1.2. Allah'ın En Güzel İsimleri: Esmâ-i Hüsnâ 1.3. Allah'ın Birliğinin Sayısız Şahitleri 1.4. Allah'a İmanın Davranışlarımıza Etkisi 2. Rabbimizin Emrindeki Manevi Görevliler: Melekler 2.1. Meleklerin Özellikleri ve Görevleri 2.2. Meleklerle İmanın Davranışlarımıza Etkisi 3. Görünmeyen Varlıklardan Cin ve Şeytan	Bu ünite sonunda öğrenciler; 1. İsim ve sıfatlarıyla Allah'ı tanır. 2. Allah'ın varlığını ve birliğini evrenden örneklerle temellendirir. 3. Allah'a imanın, insanın hayatı anlamlandırmasındaki katkısını açıklar. 4. Meleklerle imanı ayet ve hadislerle açıklar. 5. Meleklerin özelliklerini ve görevlerini ayet ve hadislerle açıklar. 6. Meleklerle imanın bireyin hayatına sağladığı faydaları kavrar. 7. Cin ve şeytanın özelliklerini açıklar.	1. kazanım işlenirken Allah'ın yaratma ve emretmedeki birliği vurgulanacaktır. Konu, Bakara suresi 255; A'raf suresi 54 ve 182; İsrâ suresi 111; Furkan suresi 2; Haşr suresi 22-24. ayetler ile Kâfirun ve İhlas surelerinin ışığında işlenecektir. Ayrıca Esmâ-i Hüsnâ'nın anlamları üzerinde durulacak fakat öğrenciler bunları ezberlemeye zorlanmayacaktır. 7. kazanım işlenirken öğrencilerin yaşları ve psikolojik durumları dikkate alınarak cin ve şeytanla ilgili toplumda yaygın olan batıl inanç ve hurafelere değinilecektir. Ayrıca cinlerin de dinî sorumluluğu olduğu vurgulanacaktır. Kavramlar: İhlas, ilah, vahiy, din, ihsan, tevhid, Esmâ-i Hüsnâ, melek, cin, şeytan.

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
3. KİTAPLARA VE PEYGAMBERLERE İMAN	1. İlahi Kitaplar 1.1. İlahi Kitaplar ve Özellikleri 1.2. Son Kitap: Kur'an-ı Kerim 2. Allah'ın Kutlu Elçileri: Peygamberler 2.1. Peygamberlik ve Vahiy 2.2. Peygamberlerin Sıfatları 2.3. Peygamberlerin Görevleri 2.4. Kur'an'da İsmi Geçen Peygamberler 2.5. Son Peygamber: Hz. Muhammed (s.a.v.)	Bu ünite sonunda öğrenciler; 1. İlahi kitapları ve özelliklerini açıklar. 2. Kur'an-ı Kerim'in son ilahi kitap olduğunu kavrar. 3. Peygamberlerin gönderiliş sebebini ayet ve hadislerle temellendirir. 4. Peygamberlere gelen vahiylerin ortak yönlerini fark eder. 5. Peygamberlerin sıfatlarını kavrar. 6. Peygamberlerin görevlerini açıklar. 7. Kur'an'da adı geçen peygamberleri tanıır. 8. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) tüm insanlığa gönderilmiş son peygamber olduğunu ayetlerle açıklar.	1 ve 2. kazanımlar işlenirken ilahi kitapların yazıya geçiriliş sürecine; Kur'an-ı Kerim'in nüzulüne, Mushaf hâline getirilmesine ve nâsih oluşuna; diğer kitapların tahrif edildiğine vurgu yapılacaktır. Ayrıca suhuf kavramına ve suhuf verilen peygamberlere de değinilecektir. 4. kazanım işlenirken konu Âl-i İmran suresi 64. ayeti ve A'raf suresinin ilgili ayetleri ışığında açıklanacaktır. 5. kazanım işlenirken mucize kavramına değinilecektir. 7. kazanım işlenirken Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde adı geçen peygamberlerin isimleri verilecek ve ulu'l-azm peygamberlerin tevhid mücadelesi örneklerle açıklanacaktır. Kavramlar: Peygamber, sorumluluk, ulu'l-azm, suhuf, vahiy, sıdk, emanet, fetanet, ismet, tebliğ, tebyin, nübüvvet, risalet, mucize.

ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1-2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
4. AHİRETE İMAN	1. Sonsuzluk Yurdu: Ahiret2. Ahiretle İlgili Kavramlar 2.1. Berzah2.2. Kıyamet2.3. Ba's2.4. Haşr ve Mahşer2.5. Hesap ve Mizan2.6. Sırat2.7. Cennet ve Cehennem3. Ahirete İmanın Bireye ve Topluma Kazandırdıkları	Bu ünite sonunda öğrenciler; 1. Ahirete imanı ayet ve hadislerle temellendirir.2. Ahiretle ilgili kavramları açıklar.3. Ahirete inanmanın bireye ve topluma kazandırdıklarını fark eder.	2. kazanım işlenirken konu, öğrencilerin yaş seviyesi göz önünde bulundurularak ele alınacaktır.3. kazanım işlenirken Allah'ın adaleti ile insanın sorumluluğuna vurgu yapılacaktır. Kavramlar: Adalet, sorumluluk, berzah, ba's, haşr, mahşer, hesap, mizan, sırat, kıyamet, cennet, cehennem.

ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1-2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
5. KADER VE KAZAYA İMAN	1. Kader ve Kaza 1.1. Allah'ın ilmi, İradesi ve Kudreti 1.2. İnsanın İradesi ve Sorumluluğu 1.3. Kaderle ilgili Bazı Kavramlar 1.3.1. Ecel ve Ömür 1.3.2. Rızık 1.3.3. Başarı ve Başarısızlık 1.3.4. Dua ve Tevekkül 1.3.5. Sağlık ve Hastalık 1.3.6. Hayr ve Şer 2. Kader ve Kazaya İmanın İnsan Üzerindeki Etkileri	Bu ünite sonunda öğrenciler; 1. Kader ve kazaya imanı ayet ve hadislerle temellendirir.2. Allah'ın ilmi ile iradesi arasında ilişki kurar.3. İnsanın iradesi ile sorumluluğu arasındaki ilişkiyi kavrar.4. Kaderle ilgili temel kavramları açıklar.5. Kader ve kazaya imanının insan hayatı üzerindeki etkisini analiz eder.	1. kazanım işlenirken insanın ilmine ve sınırlarına da değinilecektir. 3. kazanım işlenirken yaratmanın Allah'tan, dilemenin kuldan olduğuna vurgu yapılacaktır. 4. kazanım işlenirken "Rızık" ile "Başarı ve Başarısızlık" konularında, emek ve helal rızık kavramlarına da değinilecektir. Kavramlar: Sorumluluk, azim, ecel, ömür, tevekkül, hayr, şer, irade, akıl.

8.3. ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ
ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ

ÜNİTELER		KAZANIM SAYILARI	DERS SAATİ
1.	Dinî Hükümler	3	10
2.	Namaz	10	20
3.	Oruç	7	14
4.	Zekât ve Sadaka	6	14
5.	Hac ve Kurban	9	14
TOPLAM		35	72

8.4. ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (İSLAM 2) ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE KONULARI

1. ÜNİTE	2. ÜNİTE	3. ÜNİTE	4. ÜNİTE	5. ÜNİTE
DİNÎ HÜKÜMLER	NAMAZ	ORUÇ	ZEKÂT VE SADAKA	HAC VE KURBAN
1. Mükellefiyet 2. Mükellefin Davranışları 2.1. Farz 2.2. Vacib 2.3. Sünnet 2.4. Mübah 2.5. Haram 2.6. Mekruh 2.7. Müfsit	1. Namaz İbadeti 1.1. Namaza Davet: Ezan-Kamet 1.2. Namazın Farzları 1.3. Namazın Kılınışı 1.4. Namazın Çeşitleri 1.5. Cemaatle Namaz 1.6. Namazı Bozan Durumlar 1.7. Namazın Fert ve Toplum Üzerindeki Etkileri 2. Dua 2.1. Duanın Önemi 2.2. Kur'an-ı Kerim'den Dua Örnekleri 2.3. Peygamberimizden Dua Örnekleri	1. Oruç İbadeti 1.1. Ramazan Ayının Önemi 1.2. Oruç Kimlere Farzdır? 1.3. Oruçla İlgili Kavramlar 1.4. Oruç Çeşitleri 1.5. Oruçlunun Dikkat Etmesi Gereken Hususlar 1.6. Orucu Bozan Durumlar 1.7. Ramazan Ayına Özgü İbadetler 1.8. Ramazan Bayramı ve Namazı 1.9. Orucun Fert ve Toplum Üzerindeki Etkileri	1. Zekât İbadeti 1.1. Zekâtın Dindeki Yeri ve Önemi 1.2. Zekâtla İlgili Kavramlar 1.3. Zekât Vermesi Gereken Kişiler 1.4. Zekât Verilebilecek Kişiler 1.5. Zekât Nelerden Verilir? 1.6. Zekâtın Bireysel ve Toplumsal Faydaları 2. Sadaka 2.1. Sadakanın Dindeki Yeri ve Önemi 2.2. Sadaka Çeşitleri	1. Hac İbadeti 1.1. Haccın Dindeki Yeri ve Önemi 1.2. Hacla İlgili Kavramlar ve Mekânlar 1.3. Haccın Yapılışı 1.4. Haccın Bireysel ve Toplumsal Faydaları 2. Umrenin Dindeki Yeri ve Önemi 2.1. Umre ve Yapılışı 3. Kurban İbadeti 3.1. Kurban İbadetinin Dindeki Yeri ve Önemi 3.2. Kurban Bayramı ve Namazı 3.3. Kurban İbadetinin Bireysel ve Toplumsal Faydaları 4. İyiliği Emretmek Kötülükten Sakındırmak

ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1-2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
1. DİNİ HÜKÜMLER	MükellefiyetMükellefin Davranışları FarzVacibSünnetMübahHaramMekruhMüfsit	Bu ünite sonunda öğrenciler; Mükellefiyet kavramını açıklar.Dinî hükümleri örneklerle açıklar.Günlük hayatta dinî hükümlerin önemini kavrar.	Ünite işlenirken kavramlar, ayet ve hadislerden örneklerle ve öğrenci seviyesi dikkate alınarak açıklanacaktır. kazanım işlenirken âkil ve bâliğ olmak konusuna vurgu yapılacaktır.kazanım işlenirken farz, haram ve mekruh çeşitlerine değinilecek; sünnetin bağlayıcılığına vurgu yapılacaktır. Ayrıca sünnet konusu işlenirken nafie, mendub ve müstehab kavramlarına da değinilecektir.kazanım işlenirken teşvik dili kullanılacaktır. Ayrıca kat'î dinî hükümleri reddetmenin küfür olduğuna değinilecektir. Kavramlar: Mükellefiyet, teklif, bülüğ, nafie, müstehab, mendub, temyiz, şer'i

ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1-2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
2. NAMAZ	1. Namaz İbadeti	Bu ünite sonunda öğrenciler;	2. kazanım işlenirken ezan ve kametin anlamları da verilecektir.
	1.1. Namaza Davet: Ezan-Kamet	1. Müslüman'ın hayatında namazın yerini kavrar.	3. kazanım işlenirken abdest, teyemmüm ve gusül abdestinin alınışı da açıklanacaktır. Ayrıca Maide suresi 6. ayete vurgu yapılacaktır.
	1.2. Namazın Farzları	2. Ezan ve kameti okur.	4. kazanım işlenirken beş vakit namaz ile cuma namazının kılınışına değinilecektir. Ayrıca konu Bakara suresi 153; Nisa suresi 101-104; İsrâ suresi 78-79; Ankebut suresi 45. ayetler ışığında işlenecektir. Cuma suresi 9. ayete de yer verilecektir.
	1.3. Namazın Kılınışı	3. Namazın farzlarını açıklar.	9. kazanım işlenirken fiilî duaya da değinilecektir.
	1.4. Namazın Çeşitleri	4. Namazın kılınışını gösterir.	Kavramlar:
	1.5. Cemaatle Namaz	5. Namazın çeşitlerini sıralar.	Sabır, ezan, kamet, dua, salat, sünnet, nafile, tesettür.
	1.6. Namazı Bozan Durumlar	6. Cemaatle namazın önemini kavrar.	
	1.7. Namazın Fert ve Toplum Üzerindeki Etkileri	7. Namazı bozan durumları açıklar.	
	2. Dua	8. Namaz kılmaya istekli olur.	
	2.1. Duanın Önemi	9. Duanın önemini kavrar.	
2.2. Kur'an-ı Kerim'den Dua Örnekleri	10. Kur'an'dan ve Peygamberimizden dua örnekleri verir.		
2.3. Peygamberimizden Dua Örnekleri			

ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1-2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
3. ORUÇ	1. Oruç İbadeti 1.1. Ramazan Ayının Önemi 1.2. Oruç Kimlere Farzdır? 1.3. Oruçla İlgili Kavramlar 1.4. Oruç Çeşitleri 1.5. Oruçlunun Dikkat Etmesi Gereken Hususlar 1.6. Orucu Bozan Durumlar 1.7. Ramazan Ayına Özgü İbadetler 1.8. Ramazan Bayramı ve Namazı 1.9. Orucun Fert ve Toplum Üzerindeki Etkileri	Bu ünite sonunda öğrenciler; 1. Ramazan ayının önemini kavrar. 2. Oruç ibadetinin anlam ve önemini kavrar. 3. Orucun kimlere farz olduğunu açıklar. 4. Oruçla ilgili temel kavramları açıklar. 5. Farz, vacib ve nafile oruçlara örnekler verir. 6. Oruçlunun dikkat etmesi gereken hususları kavrar. 7. Ramazan ayına özgü diğer ibadetleri açıklar.	1. kazanım işlenirken oruç ibadetinin Ramazan ayında gerçekleştiğinden bahsedildiğinde hicri aylara da değinilecektir. 6. kazanım işlenirken orucun sadece yeme ve içmeden uzak durmak olmadığı, kötü söz ve davranışlardan da kaçınmak gerektiği vurgulanacak ve orucu bozan durumlara değinilecektir. Ayrıca Bakara suresi 183-185. ayetlerine yer verilecektir. 7. kazanım işlenirken Kur'an-ı Kerim'in Ramazan ayında indirilmeye başlandığına vurgu yapılacak; itikaf, teravih, mukabele (Kur'an okuma), fitır sadakası, infak konularına değinilecek ve konular Peygamberimizin hayatından örneklerle anlatılacaktır. Kavramlar: Sabır, infak, fidye, itikaf, sahur, iftar, imsak, fitre.

ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1-2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
4. ZEKÂT VE SADAKA	Zekât İbadeti Zekâtın Dindeki Yeri ve ÖnemiZekâtla İlgili KavramlarZekât Vermesi Gereken KişilerZekât Verilebilecek KişilerZekât Nelerden Verilir?Zekâtın Bireysel ve Toplumsal FaydalarıSadaka Sadakanın Dindeki Yeri ve ÖnemiSadaka Çeşitleri	Bu ünite sonunda öğrenciler; Zekât ibadetinin dindeki yerini ayet ve hadislerle açıklar.Zekâtla ilgili kavramları açıklar.Zekâtla ilgili hükümleri açıklar.Zekâtın bireysel ve toplumsal faydalarını kavrar.Sadaka ibadetinin dindeki yerini ayet ve hadislerle açıklar.Sadaka çeşitlerini açıklar.	1. kazanım işlenirken zekât ibadetinin Mekke Dönemi'nde de olduğuna fakat Medine Dönemi'nde kurumsallaştığına vurgu yapılacaktır. Kavramlar: Zekât, nisap, sadaka, isâr, infak, karz-ı hasen, faiz.

ORTAOKUL TEMEL DİNİ BİLGİLER (İSLAM 1-2) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

	Konu	Kazanımlar	Açıklamalar
5. HAC VE KURBAN	1. Hac İbadeti 1.1. Haccın Dindeki Yeri ve Önemi1.2. Hacla İlgili Kavramlar ve Mekânlar1.3. Haccın Yapılışı1.4. Haccın Bireysel ve Toplumsal Faydaları2. Umrenin Dindeki Yeri ve Önemi 2.1. Umre ve Yapılışı3. Kurban İbadeti 3.1. Kurban İbadetinin Dindeki Yeri ve Önemi3.2. Kurban Bayramı ve Namazı3.3. Kurban İbadetinin Bireysel ve Toplumsal Faydaları4. İyiliği Emretmek Kötülükten Sakındırmak	Bu ünite sonunda öğrenciler; 1. Hac ibadetinin yapılış amacını kavrar.2. Hacla ilgili kavramları ve mekânları tanıır.3. Haccın yapılışını açıklar.4. Hac ibadetinin bireysel ve toplumsal faydalarını değerlendirir.5. Umre ve hac ibadetlerini karşılaştırır.6. Kurban ibadetinin dindeki yerini ve önemini açıklar.7. Kurban ibadetiyle ilgili hükümleri kavrar.8. Kurban ibadetinin bireysel ve toplumsal faydalarını değerlendirir.9. Emr'i bil maruf ve nehy-i ani'l münkerin önemini ayet ve hadislerle açıklar.	2. kazanım işlenirken hacla ilgili temel kavramlara (ihram, tavaf, sa'y, vakfe, kurban, zezem, Hacer-i Esved) ve hacla ilgili mekânlara (Mikat, Kâbe, Mina, Safa-Merve, Müzdelife, Arafat, Makam-ı İbrahim) öğrencilerin seviyesi dikkate alınarak değinilecektir. Ayrıca Medine'deki ziyaret yerlerine de değinilecektir. 6. kazanım işlenirken konu Saffat ve Hac surelerindeki ayetlerden faydalanılarak ele alınacaktır. 9. kazanım işlenirken cihad, davet tebliğ kavramlarına kısaca değinilecektir. Kavramlar: Sabır, tavaf, sa'y, vakfe, telbiye, remel, hervele, hatim, istilam, cihad, davet, tebliğ.

